

Brusel 19. prosince 2023
(OR. en)

16986/23

Interinstitucionální spis:
2023/0445(NLE)

ENER 716
CLIMA 666
CONSOM 501
TRANS 621
AGRI 841
IND 707
ENV 1531
COMPET 1300
FORETS 220

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	16891/23 + COR 1
Č. dok. Komise:	16140/23
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů – politická dohoda – rozhodnutí použít k přijetí písemný postup

Delegace naleznou v příloze znění návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, vypracované v návaznosti na politickou dohodu, již bylo dosaženo na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace energetiku (energetika) dne 19. prosince 2023.

Změny oproti znění dokumentu 16891/23 jsou vyznačeny **tučně a podtrženě**.

Znění v příloze podléhá revizi právníky-lingvisty.

Rada rozhodla povolit, aby byl k přijetí tohoto nařízení použit písemný postup.

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2023/...

ze dne...,

kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (EU) 2022/2577¹ zavádí naléhavá a cílená opatření k urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie. Zavádění energie z obnovitelných zdrojů v Unii může významně přispět ke zmírnění dopadů energetické krize, neboť posílí bezpečnost dodávek v Unii a sníží nestabilitu na trhu a ceny energie. Vzhledem k tomu, že zdlouhavé a složité povolovací postupy představovaly hlavní překážku rychlosti a rozsahu investic do obnovitelných zdrojů energie a související infrastruktury, bylo cílem nařízení (EU) 2022/2577 zavést další naléhavá a cílená opatření za účelem okamžitého urychlení některých povolovacích postupů pro konkrétní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a typy projektů, které mají největší potenciál pro rychlé zavedení, s cílem zmírnit dopady energetické krize. Nařízení (EU) 2022/2577 se použije do 30. června 2024.

¹ Nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 36).

- (2) Dne 20. listopadu 2023 vstoupila v platnost směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413², kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001³ a kterou se zavádějí změny legislativního rámce upravujícího energii z obnovitelných zdrojů do roku 2030 a po něm, včetně ustanovení o zjednodušení povolovacích postupů pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Některá opatření zavedená nařízením (EU) 2022/2577 byla směrnicí (EU) 2023/2413 zahrnuta rovněž do směrnice (EU) 2018/2001. Směrnice (EU) 2023/2413 však neodrážela některá výjimečnější opatření obsažená v nařízení (EU) 2022/2577, čímž vymezila [...] výjimečnou a dočasnou povahu těchto opatření. Namísto toho uvedená směrnice zavedla stabilní a dlouhodobý trvalý režim pro urychlení povolovacích postupů, který stanoví zvláštní kroky a postupy, jejichž zavedení si vyžádá delší čas. Členské státy mají povinnost provést směrnicí (EU) 2023/2413 ve vnitrostátním právu do 21. května 2025, s výjimkou některých ustanovení týkajících se povolovacích postupů, která musí být provedena dříve, tj. [...] do 1. července 2024, což je bezprostředně po datu skončení platnosti nařízení (EU) 2022/2577. Po provedení směrnice (EU) 2023/2413 ve vnitrostátním právu budou projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů těžit z ustanovení zavedených uvedenou směrnicí, která mají zjednodušit povolovací postupy.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřacované znění) (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (3) Podle nařízení (EU) 2022/2577 provedla Komise do 31. prosince 2023 přezkum uvedeného nařízení s ohledem na vývoj bezpečnosti dodávek a cen energie a na potřebu dále urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů a předložila Radě zprávu o hlavních zjištěních tohoto přezkumu. Komise na základě tohoto přezkumu navrhla, aby byla platnost některých ustanovení uvedeného nařízení prodloužena.
- (4) Ve své zprávě ze dne 28. listopadu 2023 o přezkumu nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, Komise zjistila, že podmínky pro [...] prodloužení platnosti nařízení (EU) 2022/2577 byly splněny, a navrhla prodloužit vybraná opatření, která mají největší potenciál pro urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie, která jsou odlišná od opatření uvedených ve směrnici (EU) 2018/2001 a u kterých se jeví, že významně urychlují [...] povolovací postup pro projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie a související síťové infrastruktury, nebo která k tomu mají významný potenciál. Byla zohledněna skutečnost, že směrnice (EU) 2023/2413 zavedla [...] do směrnice (EU) 2018/2001 určitá ustanovení za účelem zjednodušení povolovacích postupů pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, včetně pravidel týkajících se stejných nebo podobných témat, na která se vztahuje nařízení (EU) 2022/2577. Bylo rovněž zohledněno, že pravidla pro povolování zavedená směrnicí (EU) 2023/2413, s výjimkou těch, která se týkají oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie podle článků 15c a 16a uvedené směrnice, musí být provedena do 1. července 2024, bezprostředně po datu skončení platnosti nařízení (EU) 2022/2577.

- (5) Od vstupu nařízení (EU) 2022/2577 v platnost se zlepšila úroveň připravenosti trhu s elektřinou a bezpečnost dodávek v Unii. Přetrvávají však vážná rizika, pokud jde o bezpečnost dodávek energie v Unii. Celosvětová situace na trhu s plynem zůstává velmi napjatá. Ceny plynu jsou stále výrazně vyšší než před krizí, což má nevyhnutelné důsledky pro kupní sílu občanů Unie a konkurenceschopnost podniků v Unii. To je umocněno vysokou volatilitou trhu, která je mimo jiné důsledkem napjaté geopolitické situace. Nedávné případy výrazného kolísání cen v létě a na podzim 2023, kdy ceny během několika týdnů vzrostly o více než 50 %, a to z důvodu událostí, jako byla stávka v australských zařízeních na zkapalněný zemní plyn (LNG), krize na Blízkém východě nebo narušení plynovodu Balticconnector, ukazují, že trhy jsou stále [...] křehké a zranitelné i vůči relativně malým otřesům v oblasti poptávky a nabídky. Za těchto podmínek může obava z nedostatku, která je důsledkem i jen ojedinělé události, vyvolat v celé Unii negativní systémové reakce se závažnými dopady na ceny energií. Kromě toho v důsledku výrazného poklesu dovozu plynu z ruských plynovodů v uplynulém roce se dostupnost dodávek plynu do Unie ve srovnání s podmínkami před krizí značně snížila. Při současné úrovni dovozu plynu z plynovodů se očekává, že bude do Unie dovezeno přibližně 20 miliard metrů krychlových (miliard m³) ruského plynu, což je přibližně o 110 miliard m³ méně než v roce 2021. Proto nadále přetrvává vážné riziko, že bude v Unii plynu nedostatek.

- (6) Světové trhy s plynem jsou stále velmi napjaté a předpokládá se, že ještě určitou dobu budou. Jak uvedla Mezinárodní energetická agentura (IEA) ve své střednědobé zprávě o plynu 2023, celosvětové dodávky LNG v letech 2022 a 2023 vzrostly jen mírně (v prvním případě o 4 % a ve druhém o 3 %). Ve svém Světovém energetickém výhledu 2023 IEA předpokládá, že rovnováha na trhu zůstane v nejbližší budoucnosti nejistá, a to i přestože se počítá s tím, že od roku 2025 budou do provozu uvedeny nové kapacity pro LNG.[...]
- (7) Tyto závažné obtíže jsou umocněny řadou dalších rizik, včetně oživení poptávky po LNG v Asii, které by mohlo snížit dostupnost plynu na světovém trhu s plynem, studené zimy, která by mohla vést k nárůstu poptávky po plynu až o 30 miliard m³, extrémních povětrnostních podmínek, které by mohly ovlivnit skladování hydroelektrické energie a výrobu jaderné energie v důsledku nízkých hladin vody, což by vedlo k následnému zvýšení poptávky po výrobě elektřiny z plynu, dalšího narušení kritických infrastruktur, jako byly sabotážní akce proti plynovodům Nord Stream v září 2022 nebo narušení plynovodu Balticconnector v říjnu 2023, a zhoršení geopolitického prostředí, zejména v zemích a regionech důležitých pro bezpečnost dodávek energie do Unie, jako je Ukrajina, Ázerbájdžán a Blízký východ.
- (8) Vzhledem k současné napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou by mohlo i menší narušení dodávek energie mít rozsáhlé dopady na ceny plynu a elektřiny a mohlo by způsobit vážné a trvalé škody pro evropské hospodářství, a tím ovlivnit jeho konkurenceschopnost a rovněž způsobit trvalé škody pro občany Unie. Současná situace proto vystavuje celou Unii riziku nedostatku energie a vysokých cen energie.

- (9) Urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů hrálo zásadní roli ve strategii Unie pro řešení energetické krize, přičemž má zásadní význam pro zvýšení bezpečnosti dodávek a ochranu spotřebitelů před kolísáním cen, protože snižuje celkovou poptávku Unie po plynu. IEA ve své zprávě o aktuální situaci na trhu s energií z obnovitelných zdrojů z června 2023 nazvané „Kolik peněz ušetří evropští spotřebitelé díky energii z obnovitelných zdrojů?“ odhaduje, že průměrné velkoobchodní ceny elektřiny by bez dodatečných instalovaných kapacit obnovitelných zdrojů energie byly v roce 2022 na všech evropských trzích o 8 % vyšší. V roce 2022 nahradila vyšší výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie přibližně 107 TWh výroby elektřiny z fosilních zdrojů, což odpovídá přibližně 10 miliardám m³ plynu a což vedlo k odhadovaným úsporám ve výši více než 10 miliard EUR.

- (10) Ačkoli nařízení (EU) 2022/2577 zatím platí jen po omezenou dobu, zpráva Komise ukázala, že pozitivním způsobem přispělo k urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie v Unii, zejména zjednodušením procesů týkajících se konkrétních povolovacích postupů a zvýšením politického povědomí o důležitosti urychlení povolovacího postupu pro obnovitelné zdroje energie. Ačkoli většina účinků uvedeného nařízení bude patrná teprve v následujících měsících, první dostupné údaje o výrobě, zavádění a povolovacího postupu u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury za období po vstupu nařízení (EU) 2022/2577 v platnost naznačují urychlení, přinejmenším v některých členských státech. Podle Eurostatu byla v první polovině roku 2023 výroba energie z obnovitelných zdrojů v Unii rekordně vysoká, přičemž nahradila další objemy plynu. Zpráva Komise rovněž zdůrazňuje pozitivní vývoj, pokud jde o nárůst zavádění energie z obnovitelných zdrojů v měsících následujících po vstupu nařízení (EU) 2022/2577 v platnost. Podle prvních údajů z odvětví nainstalovala Unie za tři čtvrtletí roku 2023 více solárních fotovoltaických kapacit než za celý rok 2022. V několika členských státech se také výrazně zvýšila kapacita pro výrobu větrné energie. Dostupné údaje shromážděné ve zprávě Komise rovněž naznačují, že v několika členských státech došlo od vstupu nařízení (EU) 2022/2577 v platnost k dvoucifernému nárůstu objemu vydaných povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Kromě toho se přinejmenším v jednom členském státě zrychlený povolovací postup týká i projektů týkajících se soustavy, které jsou důležité pro větší rozšíření obnovitelných zdrojů energie a jejichž celková délka přesahuje 2 000 km.

- (11) Vzhledem k tomu, že rizika pro dodávky energie a ceny přetrvávají, bylo by nutné rychleji zavádět projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ještě během určité doby po konci června 2024, aby bylo možné postupně ukončit zbývajícím dovoz ruského plynu. Není pochyb o tom, že vyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů by odolnost Unie ještě více posílil. Kromě toho platí, že čím rychleji se obnovitelné zdroje energie zavádějí, tím větší je pozitivní dopad na odolnost Unie, bezpečnost dodávek energie, ceny energie a nezávislost na ruských fosilních palivech.
- (12) Vzhledem k naléhavé a dosud nestabilní situaci v oblasti energetiky, které Unie čelí, je nezbytné prodloužit uplatňování některých ustanovení nařízení (EU) 2022/2577, konkrétně ustanovení, která prokázala největší potenciál pro okamžité urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie a která se liší od opatření obsažených ve směrnici (EU) 2018/2001, a zajistit tak, aby prodloužení uplatňování nařízení (EU) 2022/2577 nezdvajovalo uvedenou směrnici. Tato opatření navíc obsahují vhodné záruky pro zajištění ochrany životního prostředí v podobě zvláštních podmínek pro jejich uplatňování. Opatření obsažená ve směrnici (EU) 2018/2001 se použijí souběžně s tímto nařízením a doplní ho na omezenou dobu o další mimořádná opatření. Bez prodloužení uplatňování nařízení (EU) 2022/2577 by vzniklo riziko zpomalení tempa povolování a zavádění obnovitelných zdrojů energie a související infrastruktury, zejména v členských státech, které uvedené nařízení ve velké míře využívaly. Například podle Německa by se bez prodloužení uplatňování nařízení (EU) 2022/2577, zejména pokud jde o urychlení povolovacího postupu pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související síťové infrastruktury, která je nezbytná k integraci obnovitelných zdrojů do soustavy, mohla zpozdít instalace přibližně 41 GW větrných elektráren na pevnině a mohla by trvat přibližně o dva roky déle nebo v některých případech se zcela zastavit. Stejně tak by se podle odhadů o jeden až tři roky zpomalilo povolovací postup u řady velkých plánovaných projektů přenosových soustav o celkové délce tisíců kilometrů.

- (13) Jedním z dočasných opatření zavedených nařízením (EU) 2022/2577, které prokázalo pozitivní účinky a které má do budoucna značný potenciál pro urychlení, je zavedení vyvratitelné domněnky v čl. 3 odst. 1, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti pro účely zvláštních odchylek stanovených v příslušných právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí, s výjimkou případů, kdy existují jasné důkazy o tom, že tyto projekty mají významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat. Směrnice (EU) 2018/2001 prostřednictvím článku 16f zavedla vyvratitelnou domněnku, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, přičemž znění je téměř totožné s formulací čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577. Proto není nutné použitelnost čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577 prodlužovat, neboť tato vyvratitelná domněnka bude platit na základě článku 16f směrnice (EU) 2018/2001.

- (14) V čl. 3 odst. 2 nařízení (EU) 2022/2577 se však požaduje, aby byly upřednostněny projekty, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, kdykoli je v jednotlivých případech nutné vyvážit právní zájmy a pokud tyto projekty zavádí [...] dodatečné požadavky na kompenzační opatření k zajištění ochrany druhů. Směrnice (EU) 2018/2001 obdobné ustanovení neobsahuje. V čl. 3 odst. 2 nařízení (EU) 2022/2577 má první věta potenciál v současné naléhavé a stále nestabilní situaci v oblasti energetiky, které Unie čelí, projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů dále urychlit, protože vyžaduje, aby členské státy tyto projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů podporovaly tím, že jim v rámci postupu plánování a povolování dají přednost při řešení různých kolidujících zájmů mimo záležitosti životního prostředí. Zpráva Komise ukázala hodnotu první věty čl. 3 odst. 2 nařízení (EU) 2022/2577, která uznává relativní důležitost zavádění energie z obnovitelných zdrojů v současné obtížné situaci v oblasti energetiky, a to nad rámec specifických cílů odchylek stanovených ve směrniciích o uvedených v čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577. Vzhledem k obzvláště závažné situaci v oblasti dodávek energie, které Unie v současné době čelí, je vhodné prodloužit použitelnost čl. 3 odst. 2 nařízení (EU) 2022/2577, aby byla náležitě uznána zásadní úloha, kterou hrají zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů v boji proti změně klimatu a znečištění, při snižování cen energie, snižování závislosti Unie na fosilních palivech a zajišťování bezpečnosti dodávek v Unii v souvislosti s vyvažováním právních zájmů prováděným povolovacími orgány nebo vnitrostátními soudy. Zároveň je vhodné zachovat environmentální záruky, aby v případě projektů, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, byla přijata vhodná opatření na ochranu druhů podložená dostatečnými finančními zdroji.

- (15) Jak vyplývá ze zprávy Komise, při uplatňování další podmínky pro uplatňování zvláštních odchylek stanovených v právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí, a sice požadavku týkajícího se neexistence jiných alternativních řešení, existují obtíže. Tyto omezují praktickou užitečnost vyvratitelné domněnky, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, jejich připojení k síti, související síti samotné a skladovacích zařízení existuje převažující veřejný zájem, protože prokázání toho, že by se projekt nemohl uskutečnit jinde, znamená značnou překážku, pokud je třeba vzít v úvahu území celé země, a ještě větší, pokud je třeba vzít v úvahu i jiné technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. V zájmu urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie, jejich připojení k síti a budování síťové infrastruktury nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy, což je klíčový cíl uznaný ve sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2023 nazvaném „Sítě, chybějící článek – akční plán EU pro sítě“, je proto vhodné pro účely tohoto nařízení upřesnit, jak lze dosáhnout podmínek pro uplatňování zvláštních odchylek stanovených v právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí [...], pokud jde o rozsah příslušných alternativních podmínek, které je třeba vzít v úvahu. Zejména pro účely příslušných právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí, při posuzování jednotlivých případů, které je nezbytné ke zjištění, zda existují uspokojivá alternativní řešení konkrétního projektu v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nebo projektu síťové infrastruktury nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy, je třeba upřesnit, že rozsah posuzování [...] alternativních [...] řešení může zahrnovat řešení, která zajistí dosažení stejných cílů jako uvedený projekt ve stejném nebo podobném časovém rámci, a aniž by to vedlo k výrazně vyšším nákladům. Při porovnávání časového rámce a nákladů uspokojivých alternativních řešení by členské státy měly zohlednit potřebu urychleného a nákladově efektivního zavádění energie z obnovitelných zdrojů a síťové infrastruktury nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy v souladu s prioritami stanovenými v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a jejich aktualizacích předložených podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999⁴ a očekávanou rychlost pro dosažení těchto priorit. Tato dočasná specifikace je odůvodněná s ohledem

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

na současnou situaci na trzích s energií s cílem usnadnit zavádění zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a související síťové infrastruktury, čímž se uznává jejich úloha v boji proti změně klimatu a znečištění, snižují ceny energie, snižuje závislost Unie na fosilních palivech a zajišťuje bezpečnost dodávek v Unii.

(15a) Při uplatňování příslušné odchylky stanovené ve směrnici Rady 92/43/EHS čelí členské státy dalším obtížím, pokud jde o požadavek přijmout kompenzační opatření týkající se zařízení nebo instalace na výrobu energie z obnovitelných zdrojů nebo související síťové infrastruktury, která je nezbytná pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy. To může způsobit značné zpoždění. V zájmu urychlení těchto projektů při současném zachování vysoké úrovně ochrany životního prostředí je proto vhodné pro účely tohoto nařízení upřesnit, že kompenzační opatření mohou být prováděna souběžně s prováděním projektu za přísných podmínek. Tyto podmínky, konkrétně to, že před zavedením kompenzačních opatření nebudou nezvratně ovlivněny ekologické procesy nutné pro zachování struktury a funkcí lokality a že nedojde k ohrožení celkové soudržnosti sítě Natura 2000, zajišťují zachování ekologické vyváženosti lokality a zajištění vysoké úrovně ochrany lokalit sítě Natura 2000. Tato dočasná specifikace je odůvodněná s ohledem na současnou situaci na trzích s energií s cílem usnadnit zavádění zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a související síťové infrastruktury.

- (16) Dalším ustanovením s potenciálem významného urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie je čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577. Tento článek stanoví maximální šestiměsíční lhůtu pro modernizaci stávajících zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Modernizace stávajících zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů má významný potenciál k rychlému zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů, a tím umožňuje snížení spotřeby plynu. Umožňuje pokračovat ve využívání lokalit s významným potenciálem energie z obnovitelných zdrojů, což snižuje potřebu určovat pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nové lokality. Modernizace větrných elektráren za použití účinnějších turbín obvykle umožňuje zachovat nebo zvýšit stávající kapacitu, avšak s menším počtem větších a účinnějších turbín. Modernizaci napomáhá rovněž již existující připojení k soustavě, pravděpodobná vyšší míra přijetí ze strany veřejnosti a poznatky o dopadech na životní prostředí.

- (17) Komise ve svém přezkumu podle nařízení (EU) 2022/2577 zjistila, že existuje prostor pro další zjednodušení povoloovacího postupu pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, zejména v těch členských státech, které mají v oblasti modernizace větší potenciál. Směrnice (EU) 2023/2413 zavádí v tomto ohledu do směrnice (EU) 2018/2001 několik ustanovení, včetně maximálních lhůt, pokud jde o povolování. Článek 16b směrnice (EU) 2018/2001 zavádí maximální lhůtu jednoho roku pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nacházejících se mimo oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, zatímco článek 16a uvedené směrnice obsahuje šestiměsíční lhůtu pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie. Vzhledem k tomu, že prováděcí lhůta pro vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie je 27 měsíců od vstupu směrnice (EU) 2018/2001 v platnost (což znamená, že oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie by měly být vymezeny do 20. února 2026), a i když by tyto oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie mohly být vymezeny dříve, je vhodné prodloužit použitelnost čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577. Toto prodloužení zahrnuje cílenou změnu týkající se oblasti působnosti čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577, aby se jeho uplatňování omezilo na oblasti určené podle článku 6 nařízení (EU) 2022/2577. Prodloužení použitelnosti čl. 5 odst. 1 uvedeného nařízení spolu s uplatňováním jeho článku 6 by mělo zajistit, aby se na modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů umístěných v konkrétních oblastech dobrovolně určených členskými státy podle nařízení (EU) 2022/2577 okamžitě vztahovala ambiciózní lhůta pro povolení, zatímco na zbytek území by se vztahovaly maximální lhůty pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů obsažené ve směrnici (EU) 2018/2001. To je navíc v souladu s rozlišením, které zavádí směrnice (EU) 2023/2413, a to mezi oblastmi pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a oblastmi, které takový status nemají.

- (18) Článek 6 nařízení (EU) 2022/2577 umožňuje členským státům za určitých podmínek zavést za účelem zajištění ochrany životního prostředí výjimky z určitých povinností týkajících se posuzování vlivů na životní prostředí stanovených v právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a pro projekty skladování energie a projekty týkající se elektroenergetických soustav, které jsou nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektroenergetické soustavy. Uplatňování článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 je pro členské státy nepovinné. Uvedený článek poskytuje jim účinný nástroj k urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů a souvisejících infrastrukturních projektů tím, že zajistí pečlivou rovnováhu mezi potřebou zavádět obnovitelné zdroje energie mnohem rychleji a potřebou zajistit ochranu environmentálně citlivých oblastí. Jak je vysvětleno ve zprávě Komise, článek 6 nařízení (EU) 2022/2577 vedl k hmatatelným pozitivním výsledkům jak z hlediska počtu úspěšných projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a elektrizačních soustav, které jsou zaváděny, tak z hlediska potenciálu urychlení a zkrácení doby povolovacího postupu v členských státech, které jej využily. Podle zjištění uvedených ve zprávě Komise založené na odhadech poskytnutých členskými státy a zúčastněnými stranami se toto urychlení může u projektů na moři pohybovat od několika měsíců až po tři roky.
- (19) Na základě důkazů shromážděných ve zprávě Komise se s ohledem na mimořádně napjatou situaci v oblasti dodávek na trzích s energií jeví jako nezbytné prodloužit použitelnost článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 za účelem zajištění okamžitého výrazného urychlení projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Uvedený článek může a měl by existovat po časově omezenou dobu souběžně s ustanoveními směrnice (EU) 2018/2001, která se týká vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a oblastí pro síťovou a skladovací infrastrukturu nezbytnou pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy, a v žádném případě nebrání vymezení těchto oblastí.

- (20) Směrnice (EU) 2018/2001 ukládá členským státům povinnost vymezit oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie pro jednu nebo více technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a to ve lhůtě 27 měsíců od vstupu směrnice (EU) 2023/2413 v platnost. I když by členské státy mohly vymezovat oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie [...] od okamžiku vstupu směrnice (EU) 2023/2413 v platnost, aniž by čekaly až do termínu jejího provedení ve vnitrostátním právu, vyžaduje toto vymezení čas, který bude zřejmě delší než doba potřebná k vymezení oblastí vyhrazených pro obnovitelné zdroje energie nebo rozvodné sítě uvedených v článku 6 nařízení (EU) 2022/2577. Je tomu tak proto, že uvedený článek nevyžaduje, aby v rámci plánu vymezujícího oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie byla předem stanovena příslušná pravidla pro tyto oblasti týkající se účinných zmírňujících opatření, která mají být přijata za účelem instalace zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a skladování energie na stejném místě v těchto oblastech, a nezavádí zvláštní postupy, které je třeba v těchto oblastech dodržovat. V zájmu dalšího usnadnění realizace projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů během přechodného období by proto měla být použitelnost článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 prodloužena, aby členské státy mohly zjednodušeným způsobem vymezit konkrétní oblasti, aniž by tím byla dotčena možnost souběžně vymezit oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie podle článku 15c směrnice (EU) 2018/2001 za účelem zajištění toho, aby tyto oblasti byly zavedeny ve lhůtě stanovené v uvedené směrnici.

- (21) Směrnice (EU) 2018/2001 obsahuje ustanovení, které členskými státy umožňuje za určitých podmínek vymezit oblasti pro síťovou a skladovací infrastrukturu nezbytnou pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy. Vzhledem k nepovinné povaze článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 i článku 15e směrnice (EU) 2018/2001 neexistuje žádné právní riziko rozporu, neboť členské státy se mohou rozhodnout, které ustanovení během doby uplatňování uvedeného nařízení použijí, nebo dokonce použít obě, aby mohly souběžně určit různé oblasti soustavy podle různých podmínek stanovených v těchto právních aktech.
- (22) Platná zůstávají ustanovení Úmluvy Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva), pokud jde o přístup k informacím, účast veřejnosti na rozhodování [...] a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, a zejména povinnosti členských států ohledně účasti veřejnosti a přístupu k právní ochraně.
- (23) Zásada energetické solidarity je obecnou zásadou práva Unie a vztahuje se na všechny členské státy. Při uplatňování zásady energetické solidarity umožňují tato navrhovaná opatření přeshraniční distribuci účinků rychlejšího zavádění projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Opatření se vztahují na zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů v členských státech a zahrnují široký okruh projektů. Vzhledem ke stupni integrace trhů s energií v Unii by jakékoli zvýšení zavádění energie z obnovitelných zdrojů v jednom členském státě mělo být přínosné i pro další členské státy, pokud jde o bezpečnost dodávek a nižší ceny. Mělo by pomoci toku elektřiny z obnovitelných zdrojů přes hranice tam, kde je nejvíce zapotřebí, a zajistit, aby levně vyráběná elektřina z obnovitelných zdrojů byla vyvážena do členských států, kde je výroba elektřiny dražší. Kromě toho budou mít nově instalované kapacity pro energii z obnovitelných zdrojů v členských státech dopad na celkové snížení poptávky po plynu v celé Unii.

- (24) Ustanovení čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (SFEU) umožňuje Radě, aniž jsou dotčeny jiné postupy stanovené ve Smlouvách, na návrh Komise a v duchu solidarity mezi členskými státy rozhodnout o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými produkty, především v oblasti energetiky. S ohledem na tyto úvahy naléhavá a dosud nestabilní situace v oblasti energetiky a naléhavá potřeba okamžitě urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie jako nástroje ke zmírnění rizik v oblasti bezpečnosti dodávek energie v Unii a kolísání cen energie, která stále existují, představuje situaci popsanou v čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Kromě toho je třeba vzít v úvahu blížící se konec funkčního období Evropského parlamentu, dobu potřebnou k přijetí právních předpisů v rámci řádného legislativního postupu, jakož i potřebu předvídatelnosti a právní jistoty členských států a investorů ohledně právního rámce. Prodloužení použitelnosti některých ustanovení nařízení (EU) 2022/2577 o jeden rok a doplnění nového ustanovení je v reakci na stávající situaci nezbytné, a proto je odůvodněné, aby právním základem tohoto nařízení byl čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

- (25) Potřeba jednat je naléhavá, neboť použitelnost nařízení (EU) 2022/2577 skončí dnem 30. června 2024 a investoři a orgány musí mít co nejdříve jasno, pokud jde o právní rámec, který bude platit po tomto datu, aby mohli zajistit svá investiční rozhodnutí a odpovídajícím způsobem naplánovat své projekty. Proto je vhodné přijmout právní akt o prodloužení použitelnosti uvedeného nařízení několik měsíců před tím, než skončí. Kromě toho by toto nařízení mělo vzhledem k zavedení nového ustanovení vstoupit v platnost co nejdříve, a to prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- (26) Použitelnost relevantních ustanovení by měla být dočasně prodloužena a spolu s novým ustanovením by měla zůstat v platnosti do 30. června 2025.
- (27) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej, z důvodu rozsahu a účinků akce, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (28) Nařízení (EU) 2022/2577 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (EU) 2022/2577

Nařízení (EU) 2022/2577 se mění takto:

- 1) v článku 1 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Toto nařízení se vztahuje na všechny povolovací postupy, jež byly zahájeny v době použitelnosti tohoto nařízení, a nejsou jím dotčena vnitrostátní ustanovení, která stanoví kratší lhůty, než jsou lhůty uvedené v čl. 5 odst. 1.“;

- 2) v článku 3 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Členské státy zajistí u projektů, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, aby byla v rámci postupu plánování a povolování při vyvažování právních zájmů v jednotlivých případech upřednostněna výstavba a provoz zařízení a instalací na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a rozvoj související síťové infrastruktury.

Pokud jde o ochranu druhů, předchozí věta se použije pouze tehdy, jsou-li přijata vhodná opatření na ochranu druhů přispívající k zachování nebo obnově populací druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany a jsou-li pro tento účel k dispozici dostatečné finanční zdroje a oblasti, a v odpovídajícím rozsahu.“;

- 3) vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 3a

Neexistence alternativních nebo uspokojivých řešení

1. Při posuzování, zda neexistují uspokojivá alternativní řešení pro projekt zařízení nebo instalace na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a její připojení k síti pro účely čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 směrnice 92/43/EHS, čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES a čl. 9 odst. 1 směrnice 2009/147/ES, lze tuto podmínku považovat za splněnou, pokud neexistují žádná uspokojivá alternativní řešení, která by byla schopna dosáhnout stejného cíle daného projektu, zejména pokud jde o rozvoj stejné kapacity energie z obnovitelných zdrojů prostřednictvím stejné energetické technologie ve stejném nebo podobném časovém rámci a aniž by to vedlo k výrazně vyšším nákladům.
2. Při posuzování, zda neexistují uspokojivá alternativní řešení pro projekt síťové infrastruktury nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy pro účely čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 směrnice Rady 92/43/EHS, čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES a čl. 9 odst. 1 směrnice 2009/147/ES, lze tuto podmínku považovat za splněnou, pokud neexistují žádná uspokojivá alternativní řešení, která by byla schopna dosáhnout stejného cíle daného projektu ve stejném nebo podobném časovém rámci a aniž by to vedlo k výrazně vyšším nákladům.

3. Při provádění kompenzačních opatření pro projekt zařízení nebo instalace na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a související síťové infrastruktury nezbytné pro integraci obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy pro účely čl. 6 odst. 4 směrnice Rady 92/43/EHS mohou členské státy povolit, aby tato opatření byla prováděna souběžně s prováděním projektu, pokud neexistují jasné důkazy o tom, že by konkrétní projekt před zavedením kompenzace nezvratně ovlivnil ekologické procesy nutné pro zachování struktury a funkcí lokality a ohrozil celkovou soudržnost sítě Natura 2000. Členské státy mohou povolit, aby tato kompenzační opatření byla v průběhu času upravována v závislosti na tom, zda se očekává, že v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu nastanou významné nepříznivé účinky.“;

4) v článku 5 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Povolovací postup pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nacházejících se ve vyhrazené oblasti uvedené v článku 6, včetně povolení souvisejících s modernizací zařízení nezbytných pro jejich připojení k síti, pokud modernizace vede ke zvýšení kapacity, nepřesáhne šest měsíců, včetně posouzení vlivů na životní prostředí, vyžadují-li to příslušné právní předpisy.“;

5) článek 8 se nahrazuje tímto:

„Článek 8

Lhůty pro povolovací postup pro modernizaci elektráren na výrobu energie z obnovitelných zdrojů ve vyhrazených oblastech uvedených v článku 6

Při uplatňování lhůt uvedených v čl. 5 odst. 1 se do lhůt nezapočítává následující doba, s výjimkou případů, kdy se shoduje s jinými administrativními fázemi povolovacího postupu:

- a) doba, po kterou se budují nebo modernizují zařízení, jejich připojení k síti a s ohledem na zajištění stability, spolehlivosti a bezpečnosti soustavy související nezbytná infrastruktura sítě, a
- b) doba nutná pro administrativní fáze nezbytné pro významnou modernizaci soustavy, která je potřebná pro zajištění stability, spolehlivosti a bezpečnosti soustavy.“;

6) v článku 10 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„Článek 1, čl. 2 bod 1, čl. 3 odst. 2, článek 3a, čl. 5 odst. 1, článek 6 a článek 8 se však použijí do 30. června 2025.“.

Článek 2

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije ode dne 1. července 2024. Ustanovení čl. 1 bodu 3 se však použije ode dne vstupu v platnost.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V ... dne ...

Za Radu

předseda/předsedkyně
